

EL PLA DE BARRIS DE SANT GENÍS DELS AGUDELLS I LA TEIXONERA

INFORME SOBRE L'ESTAT DE LA SITUACIÓ ACTUAL

3ª REUNIÓ GRUP IMPULSOR.

CONSENS DEL DOCUMENT.

IES VALL D'HEBRON. 22 DE FEBRER DE 2017

PARTICIPACIÓ CIUTADANA

- 02.11.16. **Consell de Barri de SGA.** Presentació PdB. Centre Cívic Casa Grogà. Participació: 100 persones
- 03.11.16. **Consell de Barri de LT.** Presentació PdB. Centre Cívic Teixonera. Participació: 70 persones.
- 17.11.16. **Constitució del Grup Impulsor** amb entitats de SGA. AVVA Sant Genís. Participació: 40 persones.
- 22.11.16. **Constitució del Grup Impulsor amb entitats de LT.** Centre Cívic de la Teixonera. Participació: 20 persones.
- 29.11.16. 1ª Reunió del Grup Impulsor conjunt amb La Teixonera i Sant Genís a l'IES Vall d'Hebron. Participació: 50 persones. S'ha explicat la diagnosi i propostes (esborranys) dels 3 projectes motor.
- 01.02.17. 2ª Reunió del Grup Impulsor conjunt amb La Teixonera i Sant Genís a l'Institut de la Vall d'Hebron. Participació: 30 persones. S'ha informat de les propostes i actuacions del PdB.
- 25-26-30.01.17. Carro Informatiu pels dos barris. Recollida peticions ciutadania.
- 14.02.17. **Sessió Participada** oberta amb els veïns/nes dels dos barris a l'IES Vall d'Hebron.
- 22.02.17. 3ª Reunió del Grup Impulsor conjunt amb La Teixonera i Sant Genís a l'IES Vall d'Hebron. Consens del document d'objectius, propostes i projectes motor.

S'han visitat les entitats, associacions, taules, serveis i equipaments més representatius dels dos barris.

PROPERES SESSIONS I GRUPS DE TREBALL.

- Taula de Treball de Can Soler (Abril 2017). Sant Genís dels Agudells.
Objectiu: Començar a treballar sobre el procés de participació per definir el futur dels entorns de Can Soler.
- Taula de Gent Gran (Abril 2017). Sant Genís dels Agudells i la Teixonera.
Objectiu: desenvolupar les propostes d'accions de gent gran a partir de la diagnosi de la Gent Gran.
- Taula de Joves (Maig 2017). La Teixonera i Sant Genís dels Agudells.
Objectiu: desenvolupar la proposta del Pla de barris de promocionar l'oci saludable, en especial, als joves.
- Equipaments comunitaris a la Teixonera. La Teixonera. (Maig 2017)
Objectiu: seguiment de les propostes vinculades als equipaments comunitaris que es desenvolupen en el marc del Pla de Barris.
- Els temes de memòria històrica es treballaran en el marc de la Taula de memòria històrica del Districte.
- Grup impulsor (Maig 2017). Es reunirà un mínim de 2 cops a l'any per fer un seguiment del pla de barris.

DIAGNOSI PER ÀMBITS

DRETS SOCIALS

Es detecta una alta taxa de **població envellida i sobre envellida** que viu sola, en especial de dones. Sant Genís és el segon barri de Barcelona amb l'índex d'envelliment més elevat de la ciutat. Hi ha una **davallada del teixit associatiu** en reconversió. No s'ha aconseguit configurar una xarxa associativa forta i cohesionada. No existeix un Pla de Desenvolupament Comunitari que treballi per potenciar l'associacionisme. La **diversitat sociocultural** present al barri representa una riquesa i una oportunitat per generar vincles entre la població. L'arrelament i el sentit d'identitat dels barris són molt forts. Hi ha una demanda generalitzada de disposar d'**equipaments oberts els 365 dies de l'any**. Pel que fa a l'**habitatge, el seu preu relativament assequible en relació amb altres barris de la ciutat ha comportat una concentració més elevada de persones amb baix poder adquisitiu**, que sovint va acompanyada d'altres problemes socials. Són barris on les tipologies urbanes abasten des de polígons d'habitatges de setze plantes fins a àrees d'urbanització marginal, amb cases unifamiliars d'autoconstrucció.

EDUCACIÓ

El **nivell educatiu i formatiu** dels veïns i veïnes del barri presenta mancances diverses en funció de la franja d'edat. El fet que el barri faci frontera amb el Carmel, Montbau, el Coll i Vallcarca i els Penitents fa que molts dels alumnes es distribueixin en els centres escolars d'aquests barris. **L'oferta educativa pública** a La Teixonera és inexistent i la de Sant Genís es limita a dos equipaments. Juntament amb el baix nivell formatiu dels veïns i veïnes del barri, cal destacar la **poca oferta d'activitat socioeducativa** fora de l'horari escolar, el **poc pes de les AFA**, les dificultats socioeconòmiques o la vulnerabilitat dels residents. Per proximitat, el barri disposa de **bones instal·lacions per a la pràctica de l'esport i l'educació en el lleure**.

ACTIVITAT ECONÒMICA

Els barris presenten un **teixit productiu escàs**, amb gran extensió de sòl per a ús residencial i poca presència comercial. La recent **pèrdua de població ha comportat la marxa de gent jove**. **Oportunitat que suposen els espais sense un ús definit, com l'entorn de Can Soler**, entre d'altres, pot contribuir a fixar i alhora atraure persones joves i empresàries a instal·lar-se al barri. Paral·lelament, es detecta un **empobriment i reducció del comerç de proximitat**. Aquest ha retrocedit enfront a les grans superfícies comercials externes al barri i també per l'escàs relleu generacional i de tipologies diverses. **La remodelació del mercat pot contribuir a dinamitzar els entorns més propers**, com la zona de la Bòbila, la part més baixa de la Teixonera, entre el Passeig de la Vall d'Hebron i l'Avinguda de Coll i Alentorn. **Els dos barris se situen per sota de la mitja de la ciutat pel que fa a l'índex de renda familiar disponible**. A la vegada, presenten una taxa d'atur per sota del districte i, en el cas de La Teixonera, de la ciutat. Tot i així, ambdós tenen amb un **nombre important d'aturats de llarga durada**. Aquests factors tenen una clara incidència en la situació de vulnerabilitat de la ciutadania.

ECOLOGIA URBANA

Àmbit amb les unitats físiques d'obaga del turó de la Creueta del Coll i fondalades de la serra de Collserola). Diversitat del medi físic configura un **relleu accidentat**, on l'element més característic és el pendent. En contrapunt, són barris amb una posició privilegiada per l'existència de **dos grans espais naturals que els rodegen** malgrat siguin de diferent caràcter i dimensió (Collserola i Tres Turons –Creueta del Coll-). La població viu d'esquena a Collserola. La construcció de la **Ronda de Dalt (1992)** ha significat un valor afegit d'accessibilitat amb la ciutat, però es detecta una falta de connectivitat entre ambdós barris i, principalment, amb la Serra de Collserola. D'altra banda, la Ronda de Dalt ha provocat un augment de la mobilitat rodada, amb alts nivells de contaminació atmosfèrica, acústica i lumínica. L'àmbit de dos barris que varen tenir uns **creixements urbans intensos sense regulació**, impulsats per una necessitat urgent d'habitatge i una especulació immobiliària. La majoria del parc d'habitatges de Sant Genís i més de la meitat del de La Teixonera va ser construït entre els anys 1960 i 1980. **Són barris dormitori amb un monocultiu de caràcter residencial**. El districte ha engegat diversos projectes de **transformació urbanística**, però encara existeixen impactes visuals en el paisatge urbà i donen lloc a espais degradats i amb un baix manteniment. **Dificultats d'accessibilitat** tant als edificis sense ascensor com a l'espai públic representen una barrera arquitectònica.

OBJECTIUS DEL PLA DE BARRIS

DRETS SOCIALS

A. Reduir les desigualtats socials en salut per tal de contribuir a la millora de la qualitat de vida de veïns i veïnes, en especial a la gent gran.

Fomentar la salut i el benestar dels veïns i veïnes, posant èmfasi en la promoció de l'envelliment saludable.

B. Reduir les desigualtats existents en l'accés a la cultura, el lleure i l'esport en els joves del barri.

Promoció del desenvolupament integral dels adolescents i joves amb una mirada d'igualtat d'oportunitats.

C. Aconseguir una societat civil més forta, estructurada i representativa.

Potenciar xarxes veïnals que promoguin noves dinàmiques comunitàries i col·laboratives.

D. Millorar les condicions habitacionals a través de la promoció de la rehabilitació dels habitatges.

Millorar les condicions de l'habitatge a través de l'acompanyament dels processos per la rehabilitació d'habitatges i la rehabilitació d'elements comuns a les comunitats.

EDUCATIUS

E. Reduir les desigualtats existents en l'accés a l'educació en la cultura, el lleure i l'esport per promoure la igualtat d'oportunitats en els infants i d'adolescents del barri.

Impulsar i desplegar mesures encaminades a millorar la qualitat educativa, la participació i la innovació en el procés d'ensenyament-aprenentatge com a vies generadores d'inclusió social.

F. Ampliar l'oferta educativa per a la petita infància (0-3 anys).

Ampliar l'oferta educativa per a la petita infància (0-3 anys). Al barri de la Teixonera no existeix cap equipament educatiu públic. Existeix una demanda real reiterada dels ciutadans d'implantar una escola bressol de 0 a 3 anys.

ACTIVITAT ECONÒMICA

G. Augmentar l'ocupabilitat laboral dels veïns i veïnes, tenint en compte els recursos propis del barri.

Augmentar l'ocupabilitat laboral dels veïns i veïnes, tenint en compte els recursos propis del barri.

El pla de barris és una oportunitat per dissenyar programes i dispositius de proximitat que fomentin l'ocupabilitat tenint en compte les necessitats pròpies del territori.

H. Impulsar un desenvolupament econòmic des de l'economia cooperativa, social i solidària (ECSS).

Desenvolupar mecanismes d'enfortiment de la xarxa actual d'iniciatives locals d'economia cooperativa social i solidària.

ECOLOGIA URBANA

I. Millorar i crear nous espais públics per potenciar l'ús comunitari.

Millora de l'espai públic entès com a espai de relació i de convivència que afavoreix la qualitat de vida dels veïns i veïnes. Satisfer la necessitat d'espais d'ús quotidià mitjançant processos comunitaris per afavorir el seus usos i gestions veïnals fent atenció a totes les franges d'edat i a la diversitat cultural dels barris.

J. Connectar els barris entre ells i la resta de la ciutat.

La topografia, sobretot els forts pendents, i la forma urbana marquen de manera determinant l'accessibilitat, la mobilitat i les connexions entre els barris que la conformen. Cal avançar per millorar les connexions entre els barris i la relació amb Collserola. Millorar l'accés a partir de reformes urbanes i acompanyar de processos que generin nous usos socials i comunitaris.

PROJECTES MOTOR

1.- APROPEM LA MUNTANYA. ACTIVEM ELS ENTORNS DE CAN SOLER A SANT GENÍS DELS AGUDELLS AMB LA CREACIÓ DE NOUS USOS COMUNITARIS

Sant Genís dels Agudells té un espai de transformació que amaga un potencial enorme. A mig camí entre la ciutat i Collserola, l'entorn de Can Soler i la seva vall, és un espai de transició entre la ciutat i el verd que pot convertir-se en una oportunitat pel barri i pel districte. Un gran espai urbanorural que es vincula a l'entorn de l'equipament públic de la masia de Can Soler. Es pot resoldre dèficits d'equipaments esportius, de lleure educatiu, d'espais comunitaris (horts, vinya i fruiters), mediambiental, alhora que pot vincular-se i connectar el barri amb Collserola. Aquest espai a l'aire lliure pot acollir diversitat d'usos amb una clara vocació intergeneracional, de gènere, de diversitat cultural i funcional. Malgrat el Pla de Barris abordi una primera fase de millora i dinamització dels entorns de l'actual camp de futbol, caldria entendre el projecte com un primer pas en la connexió del barri amb el Parc de Collserola.

2.- NOUS EQUIPAMENTS EDUCATIUS I COMUNITARIS A LA TEIXONERA:

Nova Escola Bressol, nou espai per entitats i millora de l'espai esportiu de La Campa

Els espais i els equipaments comunitaris i educatius són bàsics per l'enfortiment del teixit associatiu i per promoure una acció comunitària dins el barri. El PdB aposta clarament per millorar i ampliar aquests espais a la Teixonera: La creació d'una nova escola bressol resol una demanda històrica del barri i permet cobrir l'atenció a la infància des de l'educació pública a la vegada que possibilita treballar i enfortir la comunitat educativa del barri. De la mateixa manera, l'adequació del nou local per entitats al c/Saturnino Calleja o la Bòbila, permet millorar l'acció que ja fa el teixit associatiu del barri i permet potenciar el treball en xarxa i l'acció comunitària. Per últim, la millora de l'espai esportiu de La Campa, busca convertir aquest espai a l'aire lliure en un catalitzador de projectes comunitaris vinculats a l'esport, que puguin atraure diferents col·lectius, amb una mirada especial al treball intergeneracional.

3.- GENT GRAN ACTIVA. ENVELLIMENT SALUDABLE

La gent gran, als barris de Sant Genís i la Teixonera, és un col·lectiu important i a la vegada és un col·lectiu vulnerable. El PdB pretén potenciar la qualitat de vida de la gent gran. Cal garantir un envelliment saludable, fent un acompanyament a la gent gran ja sigui a través de projectes que els vinculin amb la vida social i comunitària del barri, o ja sigui a través de serveis que millorin la seva qualitat de vida. El PdB plantejarà un seguit de projectes seguint les orientacions de la diagnosi del Pla d'Acció per a les persones grans, per a un envelliment saludable. A més, s'exploraran actuals i nous serveis i programes de formació encarats a l'economia de les cures o als serveis socio-sanitaris que puguin vincular-se al propi hospital i que en un futur puguin revertir a la població del propi barri.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ

DRETS SOCIALS

1. Implementar accions concretes de qualitat de vida en la gent gran

1.1. *Creació d'una diagnosi acurada de la gent gran dels barris. Conèixer les condicions de vida de les persones majors de 65 anys. Anàlisi i diagnòstic (nombre, on viuen, quants tenen serveis de suport de serveis socials, quants viuen sols i per sexe, quants tenen dificultats físiques, psíquiques, etc.).*

1.2. *Implementar accions concretes per la gent gran a través de projectes existents i/o de nous.*

2. Promocionar l'oci saludable, en especial, als joves.

2.1. *Creació d'espais físics pels joves a través de l'esport saludable en la creació de recorreguts i pistes (basquet, skates, rocòdrom, calistenia, parkour, tirolines) a l'entorn de Can Soler. Formació en l'esport i l'ocupació juvenil en l'economia circular en el disseny i gestió dels espais i els seu mobiliari urbà.*

2.2. *Suport als col·lectius juvenils: espais pels adolescents (12-16 anys), i joves (16-30 anys). CC Casa Grogga i CC Teixonera.*

3. Impulsar programes de recuperació en difusió de la cultura i la memòria històrica del barri en clau intergeneracional i de gènere.

3.1. *Crear un recull bibliogràfic i oral de la memòria històrica dels barris.*

3.2. *Creació d'una exposició permanent.*

3.3. *Difondre la cultura a través de la memòria històrica (via oral i escrita) de l'evolució històrica, poblacional i urbanística, en especial de l'onada immigratòria dels anys 50-80 als barris amb una mirada intergeneracional, de diversitat cultural i de gènere.*

4. Enfortir i promoure el teixit associatiu-entitats a través de projectes comunitaris.

4.1. *El teixit associatiu-entitats necessita de projectes comunitaris que fomentin noves relacions entre el veïnat. Adequació del nou Local d'Entitats al carrer Saturnino Calleja o la Bobila.*

5. Promoure la rehabilitació i millora de l'accessibilitat als habitatges i la millora de la convivència a les comunitats de veïns i veïnes.

Acompanyament de les finques d'alta complexitat residencial (manca de manteniment; llicències d'obres, antiguitat de l'edifici, expedients de conservació...)

ÀMBIT EDUCACIÓ

6. Generar accions i/o programes complementaris que millorin les tasques socioeducatives que ja realitza l'escola, així com la relació dels infants i adolescents i les seves famílies.

Facilitar el desplegament de programes socioeducatius, parant una atenció especial a l'educació en el lleure i les arts, buscant la vinculació d'entitats del lleure, escoles artístiques o professionals del món escènic en els programes educatius dels centres de La Teixonera i Sant Genís dels Agudells. Estudiar una oferta educativa no reglada lligada al lleure.

6.1. *Donar suport al Projecte Integra Sons (orquestra d'infants i joves lligat al CEIP i a l'IES dels barris) en relació i establint nous vincles amb projectes de la gent gran. (Centre Cívic Casa Grogga i Centre Cívic La Teixonera).*

7. Donar suport als projectes existents de lleure (esplais) de caps de setmana.

7.1. *Existeixen dos esplais infantils i juvenils anteriorment lligats a l'església catòlica que ara es troben dins equipaments públics que necessiten un impuls per renovar-se i millorar. Esplai Teixonera. Projecte Boabab.*

8. Millora dels equipaments a la infància. Nova Escola Bressol la Teixonera

Al barri no existeix un equipament públic infantil. S'estudia la necessitat d'implantar una escola bressol de 0 a 3 anys. Consens i valoració amb l'IMEB i IBE. Estudi de possibles ubicacions i si s'escau un nou espai familiar

ÀMBIT ACTIVITAT ECONÒMICA

9. Promoure projectes de formació i ocupació en l'àmbit dels serveis sanitaris, la salut i les cures

Activar projectes que donin oportunitats formatives i professionals als veïns i veïnes vinculats al benestar físic, mental i social de les persones grans i/o dependents lligat als serveis sanitaris actuals, de salut i de les cures. Promoure noves oportunitats davant de la diversitat d'envelliments.

Conèixer les necessitats de perfils professionals que tenen l' Hospital Vall d'Hebron i els Centres residencials de la zona per tal d'activar projectes que donin oportunitats formatives i laborals als veïns i veïnes. Promoure noves oportunitats davant de la diversitat d'envelliments.

10. Promoure l'economia cooperativa, social i solidària (ECSS)

10.1. Projectes d'acompanyament gent gran, dinamització Can Soler i la Campa, i difusió ECSS.

Paral·lelament, es troba en estudi el PDE (Pla Desenvolupament Econòmic Horta Guinardó Novembre 2017). Objectius: Pla per a la promoció de les economies de proximitat, a partir de les següents línies: a) Desenvolupament i economia de proximitat (com comerç de proximitat o iniciatives per l'activació de locals buits), b) Ocupació de Qualitat, c) Economia Cooperativa, Social i Solidària i d) Nou lideratge Públic.

ÀMBIT ECOLOGIA URBANA

11. Desenvolupar nous usos comunitaris a l'entorn de Can Soler (ex camp de futbol). Agroecologia, lleure, esport, joves, ocupació....

Sant Genís dels Agudells té un espai de transformació que amaga un potencial enorme. A mig camí entre la ciutat i Collserola, l'entorn de Can Soler i la seva vall, és un espai de transició entre la ciutat i el verd que pot convertir-se en una oportunitat pel barri i pel districte. Un gran espai urbanorural que es vincula a l'entorn de l'equipament públic de la masia de Can Soler. Es pot resoldre dèficits d'equipaments esportius, de lleure o espais comunitaris (horts, vinya i fruiters), alhora que pot vincular-se i connectar el barri amb Collserola.

Fer un estudi de les possibilitats de transformació de l'entorn de Can Soler que incorpori instal·lacions de practica esportiva, espais de producció agrícola (vinculada a projectes socioeducatius i/o productius) i que resolgui el lligam del barri amb la muntanya de Collserola. BIMSA

12. Millorar l'accessibilitat al barri i entre els barris per facilitar la mobilitat.

12.1. Facilitar la connexió entre barris (Sant Genís dels Agudells i Montbau). Accés per dins la Ciutat Sanitària de la Vall d'Hebron. Estudiar l'accés pel Carrer Nínive, darrera de l'edifici de traumatologia. BIMSA

12.2. Escales mecàniques a La Teixonera. Generar processos de participació en la presa de decisió de les diverses opcions més prioritàries de creació d'escales mecàniques a:

1. Passatge dels Canadencs, en continuïtat amb
2. Carrer Arenys (promoció privada –Inmocarbo SA-)
3. Carrer Besora,
4. Carrer de Mª de Deu del Àngels-Sant Dalmir.

12.3. Arranjaments i millores puntuals de l'espai públic per fer-lo més accessible.

13. Reformar l'espai públic existent promovent espais de trobada

13.1. Millora i re-urbanització de la Font del Roure (SGA)

13.2. Re-urbanització dels entorns del Casal de Gent i dotació del seu equipament. Plaça Meguidó+horts (SGA)

13.3. Millora de la urbanització i l'accessibilitat de la Plaça Maties Guiu (LT). Expropiacions de l'espai

13.4. Millora dels jardins C/Tir 5/C/Judea 7X (SGA)

14. Millora dels espais esportius.

14.1. Millora de l'espai esportiu comunitari de La Campa i dotació de vestuaris.

ESBORRANY